

Bayer Zsolt: Magyar gyolcs

2010 december 23. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

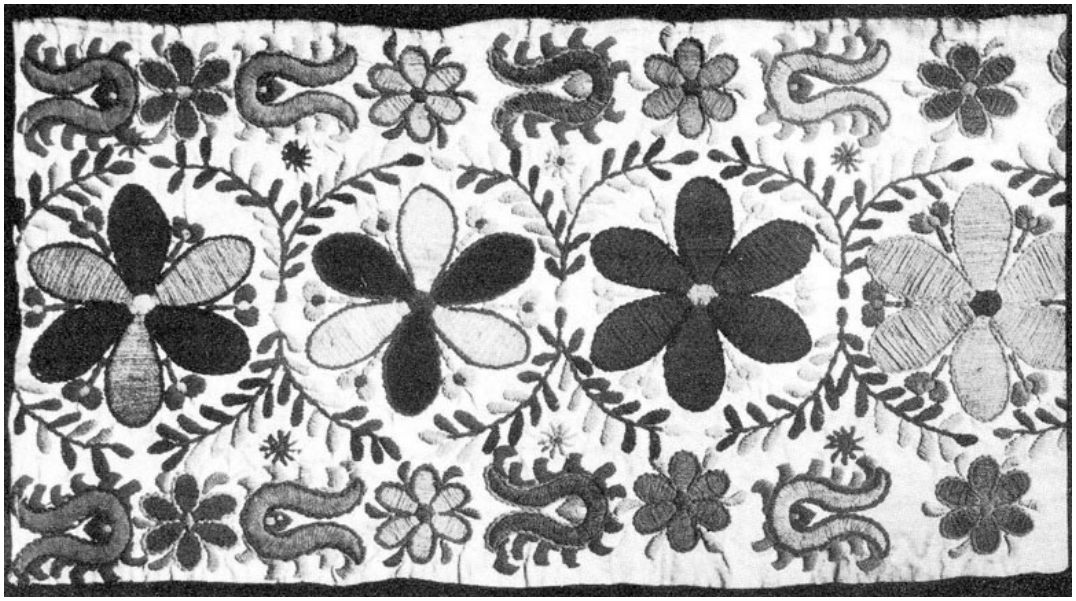
Értékelés kiválasztása

Még nincs értékelve

Mérték

Kessler gróf – miképpen Cs. Szabó László írta róla: az utolsó európai – ifjú- korában könyvkiadással foglalkozott, méghozzá – hol másutt? – Párizsban. Az ifjú gróf pénzelte az Aristide Maillol tervezte és illusztrálta Vergilius Eclogáit, amelyhez még a papírt is maga készítette.

És itt kerülünk a történetbe mi, magyarok. Maillol ugyanis észrevette, hogy a klór el?bb-utóbb tönkreteszi a rongypapírt. A problémát jelezte mentorának, a gróf pedig „a messzi Magyarországon összevásárolt egy csomó klór nem látta parasztinget. Így jelent meg Vergilius magyar gyolcson”.

Cs. Szabó szavaival köszöntjük az új karácsonyt. S e „klór nem látta magyar gyolcs” nagy-nagy misztériumával. E „klór nem látta magyar gyolcsnak” ugyanis mindjárt kétféle olvasata van. Éppen az a kett?, amely kett?b?l összeáll ez az ország. Az „európai” olvasat szerint ez vagyunk mi. Klór nem látta gyolcs csupán, amelyre rányomtatható Vergilius, akit mi meg nem érthetünk soha. S nemcsak ?t, de igazán senkit sem. Sem Vergiliust sem az ? Eclogáit. Sem Homéroszt, sem a Dárdarázót, sem pedig Goethe Farkas Jánost. Senkit sem, hiszen itt csak kacagó szelek suhannak át a magyar ugar felett. Ezen „európai” olvasat szerint mi annyit érünk, amennyi európai van mibennünk. S mivel mibennünk európai semmi sincs, vagy csak nagyon kevés, s az is csupán muszájból, hát nem is érünk semennyit sem.

Eszerint Európa a fétis. Az oszlopszent. Valami odafönt a magasságban, míg mi idelent tekergünk a porban. Klór nem látta magyar gyolcsban.

A másik tábor továbbolvassa Cs. Szabó Lászlót, a m?faj legeslegnagyobbját. (A másik tábor olvas, és nem csak azt, ami az elmúlt húsz-negyven esztend? kánonjában megmaradt és olvasható – a másik tábor nem nyugodott bele, hogy a „mások” már átírták a történelmet, és kanonizálták a kultúrát.)

Cs. Szabó így ír a klór nem látta magyar gyolcs kapcsán: „Kicsit elszomorító, hogy ilyen amat?r semmiséget kell följegyezni az utolsó európairól. De Európa a féltékeny hazák gy?jt?fogalma s e hazák közt a CSAK EURÓPAI EMBER mindig amat?r volt. Még a legfényesebb is. Egy haza hiányát pótolta Európával.” Eretnekség.

Cs. Szabó Lászlót ma máglyára küldenék egy ilyen mondatért. De mert máglyára küldeni nem lehet, hát inkább elfeledtetik. Nincsen benne a kánonban ? sem. Kosztolányit is megégetnék mondjuk azért, amit a Tanácsköztársaságról és Kun Béláról le merészelt írni. Viszont ?t nem lehetett kihagyni a kánonból. Így inkább nem jelent meg eddig, ami nem volt komilfó… Egészen jó kis könyvet lehetne összerakni abból, ami nem jelent, nem jelenhetett meg az elmúlt húsz-negyven-hatvan esztend? magyar irodalmából, magyar gondolataiból. És én klór nem látta magyar gyolcsra nyomtatnám, ha lenne még klór nem látta magyar gyolcs.

De már nincsen. Lám, utolértük Európát: „Nem véletlen, hogy a latinokból éppen a félig kész, gerinctelen spanyol nemzet ingadozott a sivár provincializmus s a legnagyobb európai látomások közt anélkül, hogy egy gyökeres nemzeti életformában megállapodott volna. Egy másik, határszéli nemzet, az orosz is ezzel az európai »toldással« szerzett szellemi nagykorúságot. Dosztojevszkij már küzdött ellene, s mondjanak akármit, éppen ezért állja ki rosszabbul a százéves próbát, mint Puskin vagy akár Turgenyev, a latinizált barbár. De maradjunk a német példánál. Kelet és Nyugat, Ázsia és Európa, az Antikok és Barbárok világát közvetítve a német sose tudott csak annyira maga lenni, mint a három legérettebb európai nemzet: az olasz, a francia és az angol. Ebb?l a közvetítésb?l származott Leibnitz, Goethe, a Homboldtok, Nietzsche és Rilke páratlan humanitása s a gens minorumból az a sok német, aki haláláig se tudott végképp választani a porosz tiszti kard s egy latin földre pártolt

önkéntes számkivetés között. Ragyogó csillag az európai ember, de egy kicsit kirí a nemzeti együttesb?l. És ha túlteng valahol, egyenesen végzetes a hazai kultúrára. Tékozló fiú otthon, el?kel? szám?zött külföldön.”

Cs. Szabó László legyen az ajándék erre a karácsonyra. Csak hogy lássuk, nincs új a nap alatt. Még ?t is, a m?faj legeslegnagyobbját is megel?zte már valaki ebben a gondolatmenetben:

„Végs? rendelkezést tennék: de hát minek?
Nem igen van: mir?l. S ha volna sincs: kinek.
Nem hagyok örököst... csak egy h? cselédet:
Azt kötöm szivedre - - meg a magyar népet.”
„Szeresd a magyart, de ne faragd le” – szóla,
„Erejét, formáját, durva kérgét róla:
Mert mi haszna símább, ha jól megfaragják?
Nehezebb eltörni a faragatlan fát.”

Arany János, hát persze. ?hozzá is kell mostanság némi kurázsi.

Ezt kell félteni, megóvni – hogy az új világban legyen mit a klór nem látta gyolcsra nyomtatni. A fétis, a bálvány ugyanis led?lni készül éppen. Ami majd marad, ha marad: Haza a magasban. És talán a karácsony. Ha újjászületik. Születünk.
Bayer Zsolt , magyarhirlap.hu

Ajánló